

פרוטוקול מס' 130

מישיבת ועדת העבודה
מיום ה' ט"ז באדר תשל"ה - 27.2.75, בשעה 9.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

ש. ארבל - אלמוזלינו - היו"ר
מ. שחל

מוזמנים:

י. ברק - היועץ המשפטי של משרד
העבודה
י. כפלוי - משרד העבודה
ת. פנחסוביץ - יועצת משפטית, משרד
המשפטים

מוזכיר הוועדה: י. שומרון

רשמה: נ. רינגלר

סדר-היום: א. חוק בית הדין לעבודה (תיקון מס' 6), תשל"ה-1975;
ב. שונות;
ג. חוק אפיית לילה.

1140-

(מקבל ביזא 27.2.75)

היו"ר ש. ארבל:

אני פותחת את הישיבה.

א. חוק בית הדין לעבודה (תיקון מס' 6), תשל"ה-1975

קיימנו כבר מספר דיונים מוקדמים בהצעת החוק הפרטית הנ"ל של חבר-הכנסת משה שחל, שמענו את נציגי ההסתדרות ונציגי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים והבהרנו אותן הנקודות שהיו טעונות הבהרה. בישיבה האחרונה שהתקיימה בנושא זה ביקשנו מכל הנציגים לגבש לנו הצעה שתובא לוועדה ונוכל להביאה לקריאה ראשונה בכנסת. אני מאוד מבקשת ממך ברק להעלות לפנינו את הנוסח אמוסכם, אם הוא מוסכם, לומר לנו אם יש חילוקי דעות ואם ההצעה הטובאת היא בהתאם לדברים שהושמעו בוועדה.

י. ברק:

לצערי הרב לא הצלחנו להביא את ההסתדרות ואת המעסיקים לידי הסכם לגבי הנוסח. ייתכן שאם היינו ממשיכים במשא-ומתן היינו מצליחים בכך. היות וזוהי קריאה טרומית תהיה להם הזדמנות להשמיע דבריהם לאחר הקריאה הראשונה.

כאשר הופיעו בוועדה נציגי ההסתדרות הם הציעו להשתחרר מהנוסח: "בעניין קיומו, תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של ההסכם" והציעו נוסח האומד: "בתובענה או בסכסוך בין ארגון העובדים או המעביד". הם אמרו שסכסוך הוא רק בין ארגון העובדים או המעביד, כמובן בענייני עבודה. את הדעיון הזה העלנו בהצעה הטובאת לפניכם, אבל לא ציינו: "בין ארגון העובדים או המעביד".

הנוסח המוצע הוא: 1. בסעיף 24 לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969, במקום פסקה (2) בסעיף קטן (א) יבוא: "בתובענה בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי מיוחד כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, תשי"ז-1957 (להלן - חוק הסכמים קיבוציים), שעילתה בתחום תנאי עבודה או יחסי עבודה... השתמשנו כאן בנוסח: "בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי מיוחד". מבחינה עניינית זה בדיוק מה שההסתדרות רצתה בעניין זה, כי מי יכול להיות צד בהסכם קיבוצי מיוחד? - ארגון העובדים או המעביד. בנוסח זה יש יותר מהשלמות.

היו"ר ש. ארבל:

הנוסח הוא הגיוני מאוד.

י. ברק:

בנוסח זה יש מבחינה זאת גם קירבה למה שהמעסיקים רצו, כי הם אמרו: "מי שכשרים" ואנחנו אמרנו: "מי שיכולים".

כדי להשלים את התמונה אקרא גם הסעיף השני: 2. בסעיף 25 לחוק העיקרי במקום פסקה (1) יבוא: (1) בתובענה בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי כללי כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים שעילתה בתחום תנאי עבודה או יחסי עבודה... סעיף זה מדבר על סמכות בית-הדין הארצי, זה מקביל. בבית-דין אזורי זהו הסכם קיבוצי מיוחד ובבית-דין ארצי זהו הסכם קיבוצי כללי.

מה היתה המחלוקת? - המעסיקים טענו שהמלים "שעילתה בתחום תנאי עבודה או יחסי עבודה" מרחיבים מדי. הם חושבים שעל-ידי כך אפשר יהיה להביא לבית-הדין גם תביעות של ארגונים להטבת תנאי עבודה. אנחנו לא קיבלנו את הטענה הזאת, כי ברור לנו שאם באה תביעה לבית-הדין היא צריכה לדון בעניין שיפוטי שהוא או חוק, או הסכם או מנהג. מנהג, מבחינה משפטית, הוא כל כך מבוסס שיש לו כוח כמו לחוק. אין נפקא מינה אם זה מנהג או חוק. אינני רואה אסון גדול אם יבואו להתדיין בבית-הדין לעבודה. התדיינות בבית-הדין לעבודה איננה דבר שלילי. במקום לקיים שביתה - באים לבית-הדין לעבודה. אין לנו כוונה להביא סכסוכים כלכליים לבית הדין לעבודה, אלא רק סכסוכים משפטיים. לכן החשש שלהם מופרך.

מהי הסתייגות ההסתדרות? - א) ההסתדרות עומדת דנוקה על הנוסח הזה, להרחיב; ב) היתה להם הסתייגות במקום "תובענה" שייכתב "הליך", אבל זהו באמת עניין טכני שלא כדאי לעמוד עליו. אם ירצו יוכלו להעיר הערה זו בזמן הקריאה הראשונה.

י. ברק:

לטיכום דברי, לגבי הסחלוקת בין
ההסתדרות לבין המעסיקים נטינו לעמדת ההסתדרות יותר מפשר לעמדת
המעסיקים.

נוסח זה הוא גם לרוחו של נשיא בית-
הדין לעבודה, כבוד השופט ברניב. הוא הציע הצעה אחרת, מרחיקת לכת
יותר. גם מבחינתו נוסח זה עדיין איננו סוסכם. אם הוא ירצה הוא יוכל
להביע דעתו בקריאה הראשונה.

הנוסח מקובל עלי. הוא פותר את הבעיה
שהצעת החוק כיוונה אליה. ס. שחל:

ההצעה שמציע נשלח בית הדין הארצי היא
בתחום לגמרי אחר ושונה. שמענו את הטיעונים, אין לי מה להעיר עליהם.
לדעתי, זהו נושא החורג מכוונת ההצעה.

כיוון שמדובר בהנחת ההצעה לקריאה
ראשונה, ובעת הדין בקריאה הראשונה בוועדה אפשר יהיה לשמוע את הצדדים,
אני מציע שבניח נוסח זה על שולחן הכנסת לקריאה ראשונה. הנוסח מספק.
אם תהיינה טענות אפשר יהיה לשמען במסגרת הדין בהצעת החוק בוועדה.

היו"ר ש. ארבל: י. ברק:
לגבי חשש המעסיקים שיובאו לבית הדין
לעבודה סכסוכים על תנאי עבודה, יחסי
עבודה ודברים שאינן כלולים בהסכם - אני חושבת שהסככות של בית-הדין
קבועה בחוק, הוא דן באותם דברים הכלולים בהסכם והם קבועים בסעיף (2).

אנחנו מחליפים את סעיף (2). כתבנו
בנוסח המוצע: "במקום פסקה (2) בסעיף
קטן (א) יבוא...".

החשובה היא זו: חוק בית הדין לעבודה
איננו קובע זכויות וחובות, איננו קובע דברים סובסטנטיביים. אם למישהו
יש זכות לקבוע משהו זה שאלה אחרת. אנחנו בסך-הכל קובעים סמכות לבית-
הדין לדון בעניינים מסויימים. איננו קובעים אם לצד מסויים יש זכות
לתבוע משהו או אין זכות לתבוע משהו.

למעשה, יש פה הרחבה של בית-הדין
האזורי יותר מאשר היה בחוק. היו"ר ש. ארבל:

י. ברק: נכון מאוד.

היו"ר ש. ארבל: י. ברק:
אנחנו יכולים לסכם שהצעת החוק תובא
לקריאה ראשונה בכנסת. לאחר הקריאה
הראשונה, אם תהיינה הערות ואם גורמים נוספים ירצו להשמיע דעתם -
נזמין אותם.

אשר להצעת נשיא בית-הדין לעבודה:
במסגרת הקריאה הראשונה שתהיה בוועדה נוכל להמליץ בפני משרד העבודה
ומשרד המשפטים שיבררו את הסוגיה הזאת - אם ניתן להרחיב את הסמכות של
בית הדין מעבר למוצע בהצעה זו שאנחנו מקבלים אותה. נמליץ שיבררו את
העניין.

לא הייתי מנסח זאת בהצעה, אלא הייתי
אומר: סן הראוי שנושא זה ייבחן. ס. שחל:

בהזדמנות אינטימית זו אני רוצה
להודות ליועצים המשפטיים של משרד העבודה ומשרד המשפטים על הפעולה
שנעשתה לא רק במקרה זה, אבל במקרה נוסף, בסיטואציה בהצעה החוק בגמ"ד
להביא לפשרה בין הגורמים ולהביא נוסח סוגמר לוועדה.

דברייך סחייבים אותנו גם לעתיד ונעשה
זאת. ת. פנחסוביץ:

הנוסח המוצע עונה על כל דרישות
ההסתדרות. קשה לומר שהתעשיינים התנגדו התנגדות חריפה לנוסח זה, הם
רק היססו וחששו שמא תועלינה דרישות נוספות.

הצעת החוק תונח על שולחן הכנסת.

היו"ר ש. ארבל:

להניח הצעת החוק, בנוסח המוצע, על שולחן הכנסת לקריאה ראשונה.

סוכם:

היו"ר ש. ארבל:

ב. שונות

אבקש לדעת מה עם יתר הצעות החוק הפרטיות: (1) הצעת החוק של חבר-הכנסת אפרת; (2) הצעת החוק של חבר-הכנסת שחל בעניין דמי מחלה.

שלחנו לחבר-הכנסת אפרת הצעה ולאחר שנשמע דעתו נגיש הצעה זו לוועדה עוד

י. ברק:

לפני הפגרה.

לגבי הצעת חבר-הכנסת שחל - ההצעה עדיין בעיבוד. זהו חוק רציני מאוד ויש לו השלכות. אין זה חוק של 2-3 שורות. הגענו ללמעלה מ-20 סעיפים. (מ. שחל: יש לו סעמד שווה לחוק חופשה שנתית.) יש לחוק זה השלכות לגבי הביטוח-הלאומי, פגיעה בעבודה וגם עניין האלטרנטיבה של הביטוח.

הבינותי שהנוסח יובא אחרי הפגרה.

מ. שחל:

כן.

י. ברק:

היו"ר ש. ארבל:

ג. חוק אפיית לילה

קיבלנו הסכם קיבוצי בין הסתדרות פועלי המזון לבין המעסיקים בענף האפייה בקשר להתחלת העבודה בשעה 4.00, לשנה נוספת.

י. ברק:

היו"ר ש. ארבל:

הסכם זה מבטל את האפשרות של קבלת היתר על-ידי ועדת העבודה. אנחנו רואים בנושא זה כנושא מוגמר, מוסכם והוועדה פטורה מלדון על מתן היתר בשלב זה.

עד לגמר הסכם זה. כבר עברה חצי שנה ולמעשה ההסכם הוא לגבי חצי השנה הבאה.

י. ברק:

הישיבה נועלה בשעה 9.40